No. 105.

JAVASCHE COURANT.

DINGSDAG *den 2den September* 1828.

OFFICIEEL GEDEELTE.

(*Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 21sten aug.* 1828 *no.* 9.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Gelet op deszelfs besluit van 15 maart ll. no. 2, waarbij de oprigting van tucht en werkplaatsen voor inlanders en daarmede gelijk staande personen, tot dwangarbeid veroordeeld, is vastgesteld, mitsgaders eene klassificatie bepaald geworden, volgens welke de gecondemneerden tot den ketting arbeid zullen verzameld worden in de tuchtplaatsen te *Batavia* en te *Soerabaija*, en de gecondemneerden tot dwangarbeid, (zonder kettingslag) hetzij voor de kost zonder loon, hetzij tegen zeker loon, uitsluitend zullen worden gebruikt tot den Landbouw, in de 2 groote etablissementen, welke daartoe zullen worden opgerigt;

En in aanmerking nemende de noodzakelijkheid, om eenige modificatien in de bestaande wetgeving daartestellen, ten einde dezelve, zonder aan de goede administratie der justitie in het minste te kort te doen, met de boven gemelde bepalingen meer in verband te brengen;

Gezien eene missive van den Luitenant Gouverneur Generaal, d. d. 4 dezer no. 1467, daarbij, naar aanleiding eener door het waarnemend Raadslid *Bousquet* ingediende nota, en onder overlegging van een daarop ingewonnen advies van het hoog geregtshof, van den 9 juli bevorens no. 278, de consideratien der Regering te dezer zake mededeelende, en de wijzigingen voordragende, welke ter bereiking van het voorgestelde doeleinde in de bestaande wetsbepalingen behooren te worden gebragt;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Bij interpretatie van art. 1, 2 en 5 van het besluit van Hem Kommissaris Generaal van den 15 maart ll. no. 2, en met alteratie in zoo verre van de publikatie van 23 augustus 1825 (Staatblad no. 54) te bepalen:

1°. Dat de straffen, welke de regter alleen zonder uitzondering met en benevens lijfstraf, naar exigentie van zaken, en de zwaarte der misdaad in den vervolge zal kunnen opleggen, zullen zijn de navolgende:

a. *Kettingarbeid met bannissement* buiten *Java* en *Madura*, ter plaatse door het Gouvernement te bepalen.

b. *Dwangarbeid* buiten de ketting (tegen zeker loon, of zonder loon) met bannissement buiten *Java* en *Madura*, ter plaatse door het Gouvernement te bepalen.

c. *Bannissement* buiten *Java* en *Madura* (voor misdaden gepleegd door aanzienlijke inlanders, die om hunnen rang en familie betrekkingen niet in de ketting geklonken of tot dwangarbeid gecondemneerd kunnen worden, maar wier verwijdering voor de rust en het algemeen welzijn noodzakelijk is).

d. *Kettingarbeid* ter plaatse door het Gouvernement op het eiland *Java* te bepalen.

e. *Dwangarbeid* zonder loon, ter plaatse door het Gouvernement op het eiland *Java* te bepalen.

f. *Dwangarbeid* tegen zeker loon, ter plaatse door het Gouvernement op het eiland *Java* te bepalen.

2°. Dat de vonnissen, houdende condemnatie tot *dwangarbeid* voor minder dan tot en met zes maanden niet aan de Regering zullen worden aangeboden, maar dat zoodanige gecondemneerden hunne straf zullen ondergaan ter plaatse waar zij zijn veroordeeld.

En zal afschrift dezes worden gezonden aan den Luitenant Gouverneur Generaal, zoo tot informatie en narigt, als ten fine van executie, zullende hetzelve voorts in het Staatsblad en de Javasche Courant worden geinsereerd.

BUITENZORG, *den 21sten augustus 1828.*

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

(*Besluit van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, van den 24sten aug.* 1828 *no.* 1.)

IN NAAM DES KONINGS.

De Kommissaris Generaal over Nederlandsch Indië,

Gelet op deszelfs besluit van 16 dezer no. 19, waarbij eenige veranderingen in het plaatselijk Bestuur te Batavia zijn vastgesteld;

Gezien het reglement voor de directeuren van policie in de groote Steden van Nederland, gearresteerd bij Koninklijk besluit van 3 november 1822 no. 23;

Gezien de missive van den resident van Batavia, d. d. 30 mei ll. no. $\frac{1600}{IIII}$;

Gezien eene missive van den Luitenant Gouverneur Generaal, d. d. 17 juli ll. no. 1336, daarbij ten gevolge eener aanschrijving van Hem Kommissaris Generaal, d. d. 3 dier maand no. 15, inzendende een door den fiskaal bij den Raad van Justitie te Batavia en waarnemend prokureur-generaal, met inachtneming van de in het voorschreven, aan de Regering, door Hem Kommissaris Generaal medegedeeld reglement, vervatte bepalingen, ontworpen instructie voor den hoofd-baljuw en baljuw der Stad en Voorsteden en Ommelanden van Batavia, met bekendstelling tevens van de wijzigingen, die de Indische Regering verstaand hoofl, in dat stuk te moeten voordragen;

Heeft goedgevonden en verstaan, te arresteren de navolgende

INSTRUCTIE *voor den Hoofd-baljuw van Batavia, en den Baljuw der Ommelanden.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de gewone of plaatselijke policie van Batavia en derzelver uitgestrektheid.

Art. 1. De administratie der policie in de residentie Batavia, met uitzondering van de districten Krawang en Buitenzorg, is toebetrouwd aan den hoofd-baljuw, hebbende den rang van resident.

Art. 2. De hoofd-baljuw zal tot zijne assistentie hebben een baljuw voor de ommelanden, geheel aan hem ondergeschikt, en den rang hebbende van assistent resident.

Art. 3. De hoofd-baljuw en baljuw zullen ieder voor zoo veel hun ressort in de stad en voorsteden en in de ommelanden van Batavia betreft, hunne ambtsverrigtingen uitstrekken tot de jurisdictie der voormalige residentie van Batavia, zoodanig als die is bepaald bij resolutie van den 13den april 1819 no. 5, in verband gebragt met de wijziging voorgeschreven bij resolutie van den 28sten december 1824 no. 25, en voor zoo veel de jurisdictie der reede betreft, met referte tot het besluit van den 26sten februari 1825 no. 11.

Art. 4. De hoofd-baljuw is belast met de uitvoering en handhaving der wetten, keuren en verordeningen op het stuk van gewone of plaatselijke policie, thans bestaande of in het vervolg te maken, en zal zorgen dat dezelve behoorlijk worden nagekomen en betracht.

Art. 5. De hoofd-baljuw zal zorgdragen, dat zoo wel de baljuw als de aan hen beide ondergeschikte schouten, onder-schouten, distrikts-kommandanten, wijkmeesters, mandoors en andere beambten van policie zich stiptelijk gedragen naar de voorschriften der bestaande of nader te arresteren reglementen, en naar de bepalingen hier onder voorgeschreven.

Art. 6. De baljuw zal aan den hoofd-baljuw, en deze laatste aan den Gouverneur Generaal geregeld verslag doen van alle zaken van eenig belang, met de gewone of plaatselijke policie in verband staande, mitsgaders van de daaromtrent genomen maatregelen of gemaakte voorzieningen.

Art. 7. De baljuw zal den hoofd-baljuw en deze den Gouverneur Generaal, en aan de departementen en hoofden van algemeen bestuur, mitsgaders den prokureur-generaal, op hunne aanvragen dienen van berigt en consideratien op alle zoodanige klagten, verzoekschriften enz. als met de administratie der policie in verband staan, en zal de hoofd-baljuw tevens aan den Gouverneur Generaal de verbeteringen voordragen, waarvoor hem het een of ander vatbaar mogt voorkomen.

Art. 8. De prokureur-generaal kan steeds aan den hoofd-baljuw zoodanige kommissien opdragen en van denzelven zoodanige inlichtingen en opgaven vragen, als hij zal vermeenen met het belang van den dienst overeen te komen, en is de hoofd-baljuw gehouden, om ten allen tijde stiptelijk aan die bevelen te voldoen.

Art. 9. Ten einde behoorlijk aan de voornoemde pligten te kunnen voldoen, zullen behalve de door hem zelf optemaken stukken van onderzoek aan den hoofd-baljuw en den baljuw respectivelijk moeten worden toegezonden alle processen-verbaal, welke door de aan hen ondergeschikte ambtenaren worden opgemaakt, wegens overtreding van enkele policie.

De hoofd-baljuw en baljuw zullen zorgen dat naar aanleiding dier processen-verbaal de bij de wet voorgeschrevene vervolgingen worden aangelegd, en zullen van derzelver inhoud, overwijzing of afdoening, behoorlijke aanteeke-

ning houden in een daartoe bestemd dagelijksch register of rol van zaken.

De proces-stukken van zaken, vallende onder het ressort van den baljuw, zullen na afloop der zaken gezonden worden aan den hoofd-baljuw.

Art. 10. Afgescheiden van bovenstaande bepalingen zal de baljuw voor de policie der Ommelanden drie malen des weeks, het dagelijksch register of rol der in zijn distrikt voorgevallene en behandelde zaken ter approbatie den hoofd-baljuw aanbieden, die in de genomene dispositien zoodanige veranderingen maakt, als hij zal vermeenen te behooren.

De hoofd-baljuw zal twee maal 's maands het door hem gehouden wordende register ter examinatie zenden aan den Prokureur Generaal, welke hetzelve dadelijk zal examineren, en aan den hoofd-baljuw casuquo met zyne aanmerkingen terugzenden.

Ook zal ten voorschreven einde aan den hoofd-baljuw en baljuw worden kennis gegeven van alle arrestatien, wegens dronkenschap, nachtelijke of andere rondzwerving bij de straten, door niet genoegzaam bekende of suspecte personen, en, in het algemeen, wegens zoodanige andere omstandigheden, als tot handhaving der openbare rust behooren geweerd te worden, doch niet bepaaldelijk bij de reglementen en andere wettelijke bepalingen als overtredingen of misdrijven zijn aangewezen; en zullen de aldus aangehoudene personen, uiterlijk binnen den tijd van 24 uren na hunne arrestatie, door of van wege den hoofd-baljuw en baljuw verhoord worden.

De hoofd-baljuw en baljuw zullen in die gevallen tevens de bevoegdheid hebben om de gevangenen, naar gelang van zaken, en zonder geregtelijk onderzoek, te ontslaan, bij aldien te hunnen aanzien geene andere bezwaren bestaan, of wanneer zij aan geene misdaden of misdrijven schuldig of verdacht zullen worden bevonden, die ter cognitie van den gewonen regter zouden behooren te worden gebragt; zullende de hoofd-baljuw en baljuw van zoodanige ontslagen, telken reize, behoorlijke melding maken in het register of in den rol van zaken.

Art. 12. Even zoo zullen de hoofd-baljuw en baljuw in dat register of dien rol moeten opbrengen alle zoodanige aangiften, klagten en beschuldigingen, welke noch misdaad, noch wanbedrijf, noch eenige crimineele overtreding daarstellen, maar slechts overtredingen zijn van ligten aard, dan wel contraventien tegen plaatselijke keuren, reglementen, inrigtingen en ordonnantien, en den beklaagden persoon, gelijk hier boven is gezegd, voor zich [illegible] hoofd-baljuw en baljuw in dat geval deze zaken [illegible] den schuldig bevondenen opleggen zoodanige boeten en straffen, als bij de plaatselijke inrigtingen, ordonnantien en keuren, onder approbatie en sanctie van het Gouvernement, op de overtreding zijn daargesteld. Van zoodanige boeten en straffen als meerder bedragen dan *f* 25, of eene gevangenis gedurende acht dagen, zal in appel kunnen worden gegaan, voor zoo veel Europeanen en derzelver afstammelingen betreft, bij den Raad van Justitie te Batavia, en voor zoo verre de Inlanders en daarmede gelijkstandige personen aangaat, bij den Landraad der stad en voorsteden van Batavia, onder dien verstande nogtans, dat, in het laatste geval, indien het de hoofd-baljuw is, welke ter eerster instantie de dispositie, waarvan men in appel is gekomen, heeft gewezen, bij den Landraad niet zal kunnen presideren, maar zulks alsdan door een der Europesche assessoren zal moeten geschieden. Deze appellatoire instantie zal de plano moeten worden behandeld en afgedaan. In zaken waarvan men in appel is gekomen, zal dit appel, binnen drie dagen na de dispositie van den hoofd-baljuw of baljuw, moeten worden aangeteekend, en binnen acht dagen daarna moeten zijn verheft en geprosequeerd.

De hoofd-baljuw zendt als dan een extract uit het dagelijksch register of den rol van zaken met al de tot de zaak behoorende stukken aan den Raad van Justitie of den Landraad der stad en voorsteden van Batavia, naar gelang der personen.

Art. 13. Getuigen benoodigd, zijnde of een aangeklaagde persoon, verschijnen moetende, zullen dezelve door den hoofd-baljuw of baljuw, op een enkel billet, tot comparitie worden geappointeerd, ten minste 24 uren voor den beteekenden regtdag; onwillig zijnde te compareren, en wanneer voldoende blijkt zij behoorlijk geregquireerd zijn, zal hen door den hoofd-baljuw of baljuw eene boete kunnen worden opgelegd, voor het hoogste van *f* 25 en zij daarna voor de tweede reize bij lijfsdwang kunnen worden verpligt om voor den hoofd-baljuw of den baljuw te verschijnen.

De beklaagden ter zake van enkele of dagelijksche policie zullen gehouden zijn in persoon voor den hoofd-baljuw of baljuw te verschijnen; echter aan hen de vrijheid latende om eenen gemagtigden met zich mede te brengen.

Art. 14. Ingeval de beboete personen onwillig of onvermogend zijn eene hun door den hoofd-baljuw of baljuw opgelegde boete te voldoen, zal die alsdan verander[d] worden in eene gevangenisstraf voor niet langer da[n] hoogstens acht dagen.

Art. 15. Onder de zaken, wier beslissing als bo[ven] onder den hoofd-baljuw en baljuw ressorteren, beho[o]ren speciaal die, welke betrekking hebben tot de regle[-]menten gearresteerd voor:

1°. Den keurmeester van kalk en steen;
2°. Den ijkmeester;
3°. Den keurmeester van het beestiaal;
4°. De buiten en binnen praauwen veeren;
5°. De herbergen, koffij-huizen, enz;
6°. De brood bakkerijen;
7°. De paarden en wagen verhuurderijen;
8°. De bezorgers van begrafenissen en den doodgrave[r];
9°. Den rooimeester, en
10°. Den landmeter;

en voorts alle plaatselijke ordonnantien, bij sanctien [van] het Gouvernement daargesteld, of nog daar te stellen.

Art. 16. De hoofd-baljuw en baljuw zijn almede be[-]voegd, te onderzoeken en uitspraak te doen in alle [za]ken van enkele of dagelijksche policie, als niet mog[ten] zijn omschreven in dit artikel of andere plaatselijke reg[le]menten, en die elders van de competentie zijn van [den] vrederegter; als ter zake van:

a. Het afschieten van vuurwapenen of vuurwerken [op] 's heeren wegen of op onbehoorlijke tijden.
b. Het werpen van steenen of andere harde ligchame[n] dan wel vuilnis tegen personen of tegen huizen, m[u]ren of andere publieke en partikuliere eigendomme[n] of langs de grachten of wegen en in de kanalen [en] rivieren.
c. Het verkoopen of te koop stellen van met den God[s]dienst of goede zeden strijdende geschriften of plat[en].
d. Het verkoopen of te koop stellen van vervalschte [of] bedorvene en voor de gezondheid schadelijke dranke[n] of provisien.
e. Het weigeren van hulp te verleenen in gevalle van bran[d,] verdrinking, braak, roof met geweld, enz.
f. Het beleedigen door scheldwoorden of gebaarden e[n] personelijke mishandelingen van eenen ligten aard die weinig of geene kenteekenen achterlaten.
g. Het laten los-loopen van allerlei wilde of tamme bee[s]ten en dieren op 's heeren wegen, of in tuinen of erve[n] aan anderen toebehoorende, grazende.
h. Het niet schoon houden der wegen en riolen.
i. Het dooden of wonden van dieren en beesten aan a[n]deren toebehoorende.
k. Het maken van rumoer en geraas, des nachts, [op] 's heeren wegen of des daags in de nabijheid van [de] openbare plaatsen voor den Godsdienst bestemd, [en] andere diergelijke ongeregeldheden, welke de hoof[d-]baljuw en baljuw zullen vermeenen eene straf van sim[]pele policie te kunnen incurreren. Alle welke over[]tredingen, bijaldien geene straffen of keuren daaro[p] bij de wetten dezer landen reeds gemaakt of nog [te] maken, mogten bestaan, door den hoofd-baljuw e[n] baljuw zullen kunnen worden gestraft met geld-boete[n] niet te bovengaande vijf-en-twintig guldens of gevan[]gen zetting voor den tijd van acht dagen, of zoo ve[el] minder als naar billijkheid zal bevonden worden, daar[]bij in achtnemende de natuur en de omstandighe[den] van de zaak.

Art. 17. De hoofd-baljuw en baljuw hebben onde[r] hunne bevelen en steeds ter hunner beschikking al de in hu[n] ressort aanwezige schouten, onderschouten, distrikts kom[]mandanten, wijkmeesters, mandoors en verdere beambte[n] van policie.

De hoofd-baljuw zal de werkzaamheden dier beambte[n] voor zoo veel dezelve niet door de reeds bestaande wet[]ten en verordeningen zijn geregeld, als nog op eenen va[s]ten voet brengen, onder goedkeuring en sanctie van de[n] Gouverneur Generaal.

Wanneer de gewapende magt tot assistentie der poli[]cie zal worden ingeroepen, zal zij altijd aan dezelve moete[n] worden verleend.

Art. 18. De baljuw is gehouden om alle bevelen va[n] den hoofd-baljuw na te komen, zoo als ook alle schoute[n,] distrikts kommandanten, wijkmeesters, mandoors en ver[]dere beambten van policie zullen gehouden zijn om stip[]telijk te achtervolgen de bevelen, die hun door den hoofd-baljuw en baljuw, of hunnent wege, zullen worden ge[]geven, zonder zich daaraan te kunnen onttrekken, onde[r] voorwendsel van dezelve alvorens aan de goedkeuring va[n] het Gouvernement te moeten onderwerpen, noch onder wel[k] voorgeven zulks ook zijn moge; alles op straffe van schor[]sing in hunne ambts bezigheden of finale ontzetting u[it] dezelve en onverminderd hunne personeele verantwoor[]delijkheid voor de nadeelige gevolgen, welke uit hun[ne] ongehoorzaamheid mogten ontstaan.

Art. 19. De klagten, zonder onderscheid, waartoe d[e] schouten, onderschouten, distrikts kommandanten, wijk[]meesters, mandoors, en verdere beambten van polic[ie] mogten aanleiding geven, of wanneer zij zich in officio in

tot een of ander mogten hebben te buitengegaan, zullen aan den hoofd-baljuw moeten worden kennelijk gemaakt, die het regt zal hebben, om wanneer zij zich aan ligte overtredingen van hunne pligten schuldig mogten hebben gemaakt, hen voor eenen korten tijd, niet te bovengaande ééne maand, in hunne functien te suspenderen, met stilstand van hun tractement; ingevalle van ernstigen aard zal hij hen voor hunnen competenten regter moeten brengen.

In alle gevallen is hij bevoegd om hen in hunne bedieningen te schorsen, mits daarvan dadelijk aan den Gouverneur Generaal kennis gevende, met opgave der redenen, door behoorlijke bewijzen gestaafd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de regtspolicie en de regtsmagt van den hoofd-baljuw en baljuw.

Art. 20. De hoofd-baljuw en baljuw zullen zorgen dat door de aan hen ondergeschikte schouten, onderschouten, distrikts-kommandanten, wijkmeesters, mandoors en verdere beambten van policie worde achtgegeven op het geen kan strekken tot voorkoming van misdaden, misdrijven en overtredingen, en zullen, wanneer zoodanige gepleegd zijn, naar dezelve en naar de daders de vereischte nasporingen doen, ten einde de justitie in staat te stellen, om de schuldigen, overeenkomstig de wetten, te vervolgen; wordende hier door echter geene verandering gemaakt in het bij art. 17 en volgende van het reglement op de criminele regtsvordering voor het Hoog Geregtshof en de Raden van Justitie voorgeschrevene, omtrent de werkzaamheden van de officieren van justitie, met betrekking tot de regtspolicie, wel te verstaan, voor zoo veel Europeanen en derzelver afstammelingen betreft.

Art. 21. De hoofd-baljuw is ten opzigte van dit gedeelte zijner werkzaamheden onmiddelijk aan den Prokureur Generaal onderworpen. Hij zal zijne bevelen en beschikkingen daaromtrent naauwkeurig naleven, en hem dienen van berigt op alle stukken, welke hem tot dat einde zullen worden toegezonden.

Art 22. In gelijker voege als hierboven bij art. 7 is bepaald, zullen aan den hoofd-baljuw en baljuw worden toegezonden alle processen-verbaal, welke door de aan hen ondergeschikte ambtenaren worden opgemaakt, wegens misdaden of bedrijven, die voor de onderscheidene regtbanken behooren vervolgd te worden, en zullen de hoofd-baljuw en baljuw hebben zorg te dragen dat van den inhoud dier processen-verbaal en de overgifte der zaak aan de respectieve officieren van justitie, op het bij art. 7 en 9 vermelde register of rol van zaken, korte aanteekening worde gehouden. De baljuw zal de aan hem bezorgd wordende processen-verbaal ten spoedigsten doen toekomen aan den hoofd-baljuw, die dezelve dadelijk zal verzenden aan de respectieve officieren van justitie, welke naar luid der wet met de vervolging van het misdrijf zijn belast.

Art. 23. Alle klagten en bezwaren ten laste van den hoofd-baljuw zelven, hetzij als hoofd der policie, hetzij in zijne betrekking tot de regterlijke policie, zullen worden ingebragt bij den Prokureur Generaal, welke, wanneer de zaak daartoe van genoegzaam aanbelang zal zijn, en niet bij wijze van vermaning zal kunnen worden afgedaan, dezelve zal brengen ter cognitie van het Hoog Geregtshof.

Art. 24. De landraad der stad en voorsteden van Batavia, zoodanig als die thans ten gevolge van de publikatie van 27 januari 1824, ten aanzien der administratie voor de civiele en criminele regtsvordering onder den inlander werkt en zich uitstrekt zal worden voorgezeten door den hoofd-baljuw, en bij wettige verhindering of afwezendheid door een der Europesche assessoren.

Art. 25. De landraad voor de drie kwartieren der ommelanden zal in zelver voege worden voorgezeten door den baljuw der Ommelanden, namens den hoofd-baljuw, blijvende echter aan den hoofd-baljuw de bevoegdheid toegekend, om ten allen tijde die regtbank zelve te presideren.

Art. 26. Dientengevolge zullen de processen der landraden in de ommelanden steeds door den baljuw moeten toegezonden worden aan den hoofd-baljuw om door dezen het Hoog Geregtshof ter bekrachtiging te worden aangeboden.

Art. 27. De functien van secretaris bij de landraden zullen worden waargenomen, door een der aan den hoofd-baljuw en baljuw toegevoegde ambtenaren.

Art. 28. Door de bovenstaande bepalingen wordt, voor zoo verre de daarin vervatte regulatien betreft, geene verandering gemaakt in de bestaande reglementen en in geenen deele gederogeerd aan de voorschriften, gearresteerd bij het reglement op de crimineele regtsvordering voor het Hoog Geregtshof en de Raden van Justitie, het reglement op de administratie der policie en de crimineele en civiele regtsvordering onder den inlander, het reglement op het binnenlandsch bestuur en dat der financien op Java, en het reglement op de judicature en regtspleging in zaken betreffende de pachten van den lande; en worden al de daarbij aan de Residenten en Assistent Residenten opgedragen magt en verpligtingen en toegekende attributen beschouwd als in deze te zijn overgegaan en toevertrouwd aan den hoofd-baljuw en baljuw, ieder voor zoo veel hem aangaat, en voor zoo ver die attributen niet sedert bij onderscheidene wetten en bepalingen zijn ingetrokken of op andere departementen, ambtenaren of kollegien zijn overgegaan.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de overige werkzaamheden van den hoofd-baljuw en baljuw.

Art. 29. De hoofd-baljuw en baljuw waken voor de opvolging der bestaande verordeningen, ten opzigte der bevordering van gezondheid en reinheid, en ter weering van het geen besmetting of andere ziekten ten gevolge zoude kunnen hebben; wanneer aanstekende ziekten bespeurd worden, zal de hoofd-baljuw dadelijk den stads geneesheer daarop indachtig maken, en werkzaam doen zijn, en voorts onverwijld hiervan kennis geven aan den Gouverneur Generaal.

Art. 30. De hoofd-baljuw en baljuw waken almede voor de opvolging der bestaande verordenringen omtrent de inenting met koepok stof; zij zorgen dat de vaccinateurs in hun ressort werkzaam zijn en aan hunne verpligtingen met ijver voldoen.

Art. 31. De buiten en binnenlandsche passen, de jaarpassen en zee passen voor de bepaalde reizen, mitsgaders de acten van verblijf te Batavia, zullen, voor zoo veel betreft de passen, geteekend, en voor zoo veel betreft de acten van verblijf, geregistreerd en uitgereikt worden door den hoofd-baljuw, die de daarvoor te ontvangen zegelgelden zal verantwoorden bij 'slands kas.

Art. 32. De hoofd-baljuw en onder hem de baljuw, zijn belast met het bijhouden of doen bijhouden van het register der Europeesche bevolking en der lijfeigenen en ten aanzien der Inlandsche bevolking zal de hoofd-baljuw zorgen dat de registers worden aangelegd en naauwkeurig bijgehouden.

Art. 33. De acten tot het doen afkondigen der huwelijks geboden zullen, ingevolge de thans nog in werking zijnde voorschriften, door den hoofd-baljuw moeten opgemaakt en verleend worden; zullende te rekenen van den dag, waarop het door den Kommissaris Generaal bij besluit van den 18den juni 1828 gearresteerde reglement op den Burgerlijken stand in werking wordt gebragt, de werkzaamheden daartoe betrekkelijk zijn opgedragen aan den Secretaris van den hoofd-baljuw, even als zulks voor de Secretarissen der verschillende residentien bij voorschreven reglement is bepaald.

Art. 34. De hoofd-baljuw is wijders nog belast met de zorg der gevangenen en het toevoorzigt over de gevangenhuizen, de kettinggangers en het kettinggangers kwartier, gelijk ook mede aan hem is opgedragen het plaatselijk toezigt over de wees- en godshuizen en het Chinesche hospitaal; blijvende de directe administratie van deze gestichten opgedragen aan de daartoe benoemde kollegien.

Art. 35. De hoofd-baljuw en baljuw zijn, ieder voor zoo veel hen aangaat, ingevolge art. 12 van het besluit van den Kommissaris Generaal, de dato 28 augustus 1826 no. 45, belast met het doen opmaken en invullen, door middel van distrikts kommandanten, wijkmeesters en mandoors, der rollen of kohieren voor de belasting op paarden en rijtuigen.

Art. 36. De havenmeester te *Batavia* zal als zoodanig zijn ondergeschikt aan den hoofd-baljuw, blijvende hij echter als equipagiemeester onder de bevelen van het Marine Departement.

Art. 37. Het buiten praauwenveer zal staan onder het dagelijksch toezigt van den havenmeester en het binnen praauwenveer onder dat van den hoofd-baljuw, het eerste nogtans onder het oppertoezigt van den laatstgenoemden ambtenaar.

Art. 38. De introductie van vreemde gezanten, alsmede van civiele vreemdelingen van aanzien, en het toezigt over het onderhoud en de huisvesting der eerstgenoemde zal geschieden door den hoofd-baljuw, op dezelfde wijze, als zulks tot dus ver, ingevolge de bepalingen op dit stuk bestaande, aan den Resident van *Batavia* is opgedragen geworden.

VIERDE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

Art. 39. De baljuw, schouten, onderschouten en distrikts kommandanten zullen zich niet zonder verlof van den hoofd-baljuw van hunnen post mogen verwijderen.

Wanneer zoodanig verlof door den hoofd-baljuw zal worden verleend, of wanneer de baljuw, schouten, onderschouten en distrikts kommandanten met eenigen last mogten worden voorzien, die hunne tijdelijke verplaatsing zoude moeten ten gevolge hebben, zal de hoofd-baljuw omtrent de waarneming van den post de noodige bestellingen maken.

Art. 40. Wanneer de hoofd-baljuw zelve zich van zijnen post zoude willen verwijderen, zal hij daartoe aan

den Gouverneur Generaal het verzoek doen en aan denzelven voordragen de wijze, waarop in de waarneming van zijnen post zoude behooren te worden voorzien. Wanneer in zijn verzoek tot het bekomen van een verlof, en in de voordragt omtrent de waarneming van zijnen post door den Gouverneur Generaal zal zijn bewilligd, zal hij daarvan aan den Prokureur-Generaal kennis geven.

Art. 41. Wanneer de hoofd-baljuw zich tijdelijk en wel voor minder dan vijf dagen buiten de plaats zijner residentie zoude wenschen te verwijderen, zal hij omtrent de waarneming van zijnen post voorzien, en na daartoe het verlof van den Gouverneur Generaal verzocht en bekomen te hebben, tevens aan denzelven van de daaromtrent gemaakte schikkingen kennis geven.

Art. 42. De hoofd-baljuw en de baljuw zullen het kostuum dragen, bepaald voor de Residenten en Assistent-Residenten, bij besluiten van den Kommissaris Generaal, de dato 13 februari 1827 no. 14 en van 16 october 1827 no. 29.

Art. 43. Aan den hoofd-baljuw en aan den baljuw zal in de stad of voorsteden van *Batavia*, en op eene zoo veel mogelijk centrale plaats in de ommelanden van *Batavia*, een behoorlijk lokaal voor de waarneming hunner werkzaamheden, mitsgaders goede, ruime en gezonde gevangenissen voor de bewaring en detentie van aangeklaagde of gecondemneerde personen, worden aangewezen; zullende het reinhouden en goed bezorgen der gevangenissen behoorlijk door den hoofd-baljuw of baljuw worden gade geslagen.

Art. 44. De hoofd-baljuw en baljuw leggen bij de aanvaarding hunner bedieningen, overeenkomstig derzelver geloofs-belijdenissen, de eerste in handen van het Hoog Geregtshof, en de tweede in handen van den Raad van Justitie te *Batavia*, den eed af, zoo als die is voorgeschreven bij besluit van den Kommissaris Generaal, de dato 10 december 1827 no. 66.

En zal afschrift dezes worden gezonden aan den Luitenant Gouverneur Generaal, zoo tot informatie en narigt, als ten fine van executie; zullende de inhoud in het Staatsblad en in de Javasche Courant worden geïnsereerd.

BATAVIA, *den 24sten augustus 1828.*

LD. Burggraaf DU BUS DE GISIGNIES.

Door Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal zijn de volgende dispositien genomen:

Tot lid der hoofd-commissie van landbouw, de heer *G. de Serière.*

Tot Directeur van den aanteleggen plantentuin achter het Gouvernements gebouw op Weltevrede, *C. Perret*, apotheker der [illegible]

Voorts heeft Zijne Excellentie bij besluit van den 28 dezer no. 9, den post van adjunct consul in China gesupprimeerd, en de waarneming der functien van consul aldaar opgedragen aan den honorabel ontslagen adjunct consul *S. van Ganeghem.*

Rapport van Zijne Excellentie den Luitenant Gouverneur Generaal aan Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal.

MAGELLANG, *den 25sten augustus 1828.*

Ten vervolge van mijn rapport de dato 20 dezer no. 603, heb ik de eer Uwe Excellentie mede te deelen de sedert dien tijd plaats gehad hebbende bewegingen der troepen.

De 1ste mobiele colonne, onder den luitenant-kolonel *Sollewijn*, heeft den 18den dezer van *Mangier* eene expeditie naar *Goegoeloe* volbragt, uit welke laatstgenoemde dessa de vijand onze troepen te *Mangier* dikwijls 's nachts kwam verontrusten. Hoezeer de luitenant kolonel getracht had, met de meeste stilte de *Progo* over te trekken, was zijne aankomst niettemin weldra bekend, zoo dat de vijand meestendeels langs de west-zijde der gemelde dessa had kunnen ontvlugten, eer onze troepen dáár aankwamen. Eenige muitelingen zijn door de huzaren van den luitenant *La Hure* nogtans afgemaakt en verscheiden pieken genomen, zijnde de 1ste colonne, na *Goegoeloe* vernield te hebben, naar het bivouacq terug gekeerd.

De kolonel *Cochius* berigt mij den 23sten dezer, dat zuidelijk van *Djocjocarta*, over het algemeen alles voordeelig staat en zich dáár bijna geene muitelingen meer ophouden. Een onder Senopati van den tommongong *Djojomengolo* was door het volk van den pangerang *Notto Prodjo* in eene dessa opgeligt.

Den 19den dezer heeft de luitenant-kolonel *Ledel*, met 400 man en 4 stukken geschut, eene verkenning naar de dessa *Godreän* doen volbrengen; het detachement, door den kapitein *van Aglva Rengers* aangevoerd, stiet daar op eene groote hoop muitelingen, welke voor hem terug week, en zich kort daarop met eene grootere magt aan het paresche gebergte vertoonde, en aldaar eenigen tijd met onze overige troepen handgemeen geraakte, welk gevecht echter geen resultaat van belang heeft gehad, dewijl het terrein en de reeds vallende avond geen hevigen aanval van onze zijde toelieten.

Den 21sten dezer heb ik de troepen en de nieuwe redoute te *Tegal-waroe* bij *Grogol* in oogenschouw genomen, en den 24sten heeft de vijand weder eenen aanval op dezelve ondernomen, die echter niet van belang is geweest, en slechts een half uur heeft geduurd.

Van den kommandant der 4de mobiele colonne heb ik berigten tot den 23sten dezer; bij hem bleef alles rustig, en was nader niets voorgevallen, terwijl zijne tijdingen omtrent den hoofd muiteling met die van andere kommandanten genoegzaam overeenkomen en nog zijn zoo als die onlangs Uwe Excellentie zijn medegedeeld geworden.

De kolonel *Cleerens* en de kapitein *Ten Have* hebben den 20sten dezer eene ontmoeting gehad in de dessa *Ngadrie*, ongeveer 5 palen van *Maron*, en 14 à 15 palen van *Kalibawang*; beide deze officieren hebben geene muitelingen gezien en overal het volk in de velden en in de dessa's werkzaam en rustig gevonden.

Den 18 en 19den heeft de kapitein *Renia van Nauta* eene expeditie volbragt, den eersten dag tot *Kiankong*, niet ver van *Jono* gelegen, en is den volgenden dag van daar naar *Lengies Grabak* en andere dessa's, over *Borro* en *Jomplan* naar *Gombar* teruggekeerd. Te *Jomplan* alleen zijn eenige muitelingen aangetroffen, waarvan er door de kavallerie 5 zijn nedergesabeld en eenige gewond geworden, terwijl twee geweren, eenige lansen, klewangs en krissen zijn buit gemaakt. Deze kleine expeditie had ten doel, om, voor zoo veel noodig, den 1sten luitenant adjudant *Krafft*, die op gemelden dag met eenige troepen naar de dessa *Kawong* gezonden was, te ondersteunen; zijnde de last aan dezen officier gegeven, om door het in bezit nemen eener bergpas, ten oosten der *Bogowonto* de communicatie met *Paisan* te faciliteren, door hem zeer wel ten uitvoer gebragt.

De Kolonel rapporteert mij verder, dat de luitenant Metselaar in den nacht van den 22sten dezer met eenige troepen en de Barissan van den tommongang *Kesso di Wirio* naar de dessa *Pinata* is gemarcheerd, ten einde den vijandelijken tommongong *Poesso di Redjo* aldaar te overvallen, het geen niet zonder ernstigen tegenstand, maar niettemin met het beste gevolg, door dien officier is volbragt geworden, daar genoemde tommongong en nog twee rongos met drie pradjoreits daarbij zijn omgekomen, en een rongo en het hoofd van de *Dessa Pinata* gevangen zijn geworden, terwijl voorts een geweer, verscheiden lansen en krissen, 12 paarden en eenige karbouwen zijn buit gemaakt. De tommongong *Resso di Wirio* en deszelfs barissan, zoomede de sergeanten *Seriman* en *Olij* hebben bij die gelegenheid de beste diensten bewezen; zijnde het de sergeant *Seriman* geweest, die eigenhandig den genoemden vijandelijken tommongong in de dessa heeft afgemaakt.

De berigten van den kolonel *Cleerens*, omtrent den stand [illegible] deelig en hij beijverde zich om het den vijand moeijelijk te maken over de *Bogowonto* in de *Bagelleen* te vallen.

Het grootste gedeelte der mobiele colonne No. 8, onder den majoor *Buschkens*, heeft thans te *Wonnosobo* positie gevat, en ligt alzoo in het midden van *Merden* en *Flogo*, door welke oostwaartsche beweging de majoor voornoemd meer onmiddelijk met de overige troepen in de *Bagelleen* in aanraking zal komen.

De luitenant *Maxwell* had in zijne bewegingen, bij mijn laatste rapport vermeld, slechts eenige muitelingen aangetroffen, en er daarvan een gedood en twee gevangen, een geweer en 12 groote bamboezen met kruid genomen.

Ik heb de eer Uwe Excellentie nog te rapporteren, dat de resident van *Samarang* mij heeft doen berigten, dat, aangezien bij hem de tijding was ontvangen, dat de grenzen zijner residentie door *Maas Loerah* en eenige mindere hoofden bedreigd waren, hij het noodig had geoordeeld, zich persoonlijk op de bedreigde punten te begeven, en zich alzoo den 20sten dezer te *Toeän* in het Sellokatangsche bevond, om van daar de noodige maatregelen te nemen. Deze waren, om aanvankelijk den vijand, die zich ten getale van nagenoeg 150 à 200 man bij de dessa *Letter* voor de rivier *Kalieloetoet* versterkt had, daar aantetasten en te verdrijven, ten welken einde de resident het detachement pradjoerits, onder den kapitein der schutterij *Olignett*, en een detachement infanterie en dragonders, onder den luitenant *van der Kugt*, met zich vereenigd had, en met die gezamenlijke magt den 22sten van *Kemoening* naar evengenoemde dessa is gemarcheerd, terwijl aan eenige barissans van *Kendal* en *Selokaton* reeds vroeger de doelmatigste directien waren gegeven, maar het mogt den resident niet gelukken, de muitelingen tot de minste verdediging in hunne zoo sterke positie te brengen, zij hadden in allerijl in bijna ontoegankelijke wildernissen de vlugt genomen, toen de troepen hunne verschansingen genaderd waren; zonder deze kleinmoedigheid zouden de dispostien van den Resident van *Samarang* gewis met het beste gevolg bekroond zijn geworden; hij vermeende zich alsnu te moeten bepalen om den vijand door den demang van *Selokatong* op het vermoedelijk voetspoor te doen volgen. Deze tot *Kalipoepoe* voortgerukt zijnde, zonder muitelingen te vinden, heeft in die dessa vernacht, en den 23sten van daar weder opbrekende, in zijnen marsch in het bosch bij *Te-*

(Zie verder het Bijvoegsel.)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

DINGSDAG, den 2den September 1828.

Soga-Soeroe, op eene troep muitelingen gestoten, die te *Gaboek* door den demang van *Limbangang* zoude zijn teruggeslagen en hem nu in beide flanken hebben aangevallen, met dat gevolg, dat hij zelve en een zijner broeders, beiden zwaar gewond, in handen der muitelingnn zijn gevallen en de geheele barissan verslagen en uiteen gedreven is. Ik heb op verzoek van den Resident, en na dit ontvangen berigt, een detachement infanterie ter versterking naar die plaatsen van *Samarang* doen aanrukken.

Ik heb de eer Uwe Excellentie eindelijk nog te berigten, dat de te *Samarang* voor eenige dagen ontscheepte *Boetonsche* hulptroepen gisteren hier zijn aangekomen, en eerlang naar derzelver bestemming de Bagelleen zullen vertrekken, zoo als de tidorsche hulptroepen naar de expeditionnaire flankcolonne te *Tegalwaroe* gisteren reeds op marsch zijn gegaan.

De Luitenant Gouverneur Generaal,
(*Was Get*). DE KOCK.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 1sten september 1828.*

Van Passaroeang meldt men ons, dat de verjaardag van onzen geliefden Koning op den 24 jl., op eene zeer hartelijke en doelmatige wijze, gevierd is. De resident dier plaats, de heer *Domis*, had alles aangewend om de bevolking in de vreugde van dien heugelijken dag te doen deelen. Des avonds werd er daar op het Liefhebberij Tooneel eene representatie gegeven van *den kluizenaar op Formentera*, gevolgd *van den Deserteur*, waarvan de uitvoering de Liefhebbers eer aan deed. Na den afloop was er Bal en Collation bij den resident, door wien op eene voor Vorst en Vaderland liefde ademende wijze de gezondheid van Z. M. onzen beminden Koning en van de Koninklijke familie werd ingesteld en met geestdrift gedronken.

BUITENZORG, *den 28sten augustus 1828.*

Heden is alhier de gezegende verjaardag van onzen dierbaren Koning op eene plegtige wijze gevierd. De afwezigheid van Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal had dat feest tot heden doen uitstellen. Alles was gedurende die afwezigheid in orde gebragt, om de bevolking en het [illegible] van deze plaats in de regtmagtige vreugde van den Geboortedag van onzen geliefden Koning te doen deelen.

Het plein voor het Kasteel was, op eene sierlijke wijze, tot het geven van een volks-feest ingerigt. In den vroegen morgen van dezen dag stroomde eene talrijke menigte onder het eigenaardige geluid van allerlei inlandsche muziek te zamen. Om 9 ure verscheen Zijne Excellentie en de spelen namen eenen aanvang; het loopen in zakken, het klimmen in hooge masten, behangen met prijzen van allerlei aard, verlevendigde de menigte. Des middags was er groot diner bij Zijne Excellentie, alwaar de aanwezige civiele en militaire ambtenaren en voorname inwoners genoodigd werden. De gezondheid van den Vader des Vaderlands werd door Zijnen Vertegenwoordiger in deze streken ingesteld met de vurige bede, dat het God mogt behagen, als een teeken van zijne liefde voor Nederland en Nederlandsch Indie, dien Vorst langheid van dagen te schenken. Algemeene geestdrift was het ondubbelzinnige kenteeken van algemeene liefde en belangstelling. Het hoofd der plaatselijke autoriteit, de heer waarnemend assistent resident *d'Anethan*, bragt een *toast* ter eere der Koninklijke familie, en daar dit feest alleen den Koning was gewijd, werd Hem en den Zijnen den beker der vereering alleen geplengd.

Na het diner begaf zich het gezelschap naar het plein, dat op eene zeer doelmatige wijze verlicht was. De afwisseling der inlandsche spelen en der vermakelijkheden van het garnizoen leverde een aangenaam schouwspel op, terwijl het afsteken van een door de chinezen vervaardigd vuurwerk het gejoel en de vreugde der menigte vermeerderde. De lucht weergalmde herhaalde malen van de zege-kreet *leve de Koning!* En die kreet strekte tot getuige, dat ook hier echte Nederlanders, schoon vier duizend uren van den grond hunner geboorte verwijderd, de gevoelens van ware Vaderlanders blijven behouden.

No. 12 van den Hermes voor 1827.

(Vervolg van onze Courant van den 23 augustus jl.)

Nooit voorzeker kan dat heilkrachtiger bevorderd worden, dan door de ware belangen van Nederlandsch Indië in een helder daglicht te plaatsen ten einde voortekomen, dat mannen, die overigens door hunne verdiensten en verkregen kennis eenigen invloed op den publieken geest uitoefenen, geene dwaalwegen inslaan, en geene valsche begrippen verspreiden. Men moet overtuigd zijn, dat noch eerzucht, noch bij-oogmerken ons bezielen, maar alleen de zucht, om over dit heerlijke gedeelte van het gebied van onzen Koning het heilzame licht der waarheid te verspreiden, waardoor alleen kan beoordeeld worden wat *goed* en *oorbaar*, wat *schadelijk* en *laakbaar* is. Het is op dat standpunt, dat wij gemeend hebben ons te mogen stellen, om dat wij voor ons de overtuiging hebben bekomen, dat vele der genen, die in deze dagen in Nederland over Indië en de Indische zaken schrijven, *den toegang tot de echte bronnen niet hebben*, geene competente regters zijn, en nogtans eenig *gezag* en *eenigen invloed* willen uitoefenen. Men kan, gelooven wij, niet ontkennen, dat er tegenwoordig in het Vaderland op eene partijdige wijze over de Indische aangelegenheden *geschreven* en *gesproken* wordt, dat het er bij sommigen op aankomt, om een sijstema te verdedigen, dat door den stroom der omstandigheden verdrongen is, en bij anderen, om eenen stand van zaken, waar aan zij deel hebben genomen, in het schoonste daglicht te stellen. Wij kennen alles goeds aan de voorstanders en schrijvers der verschillende gevoelens toe, maar vragen, of men, om juist te oordeelen, niet meer moet weten, dan het publiek gegeven is te weten, niet vrij van alle banden der vooroordeelen, der voor of tegeningenomenheid moet zijn, en of men, in het algemeen gesproken, op de plaats zelve, waar men alle *nuances* kan gadeslaan, over het *doelmatige* of *ondoelmatige* van sommige maatregelen, niet beter oordeelen kan, dan op eenen grooten afstand, alwaar men vaak slechts en strijdige en onvolledige berigten tot grondslag van zijne *redeneringen* en *gevoelens* heeft. Wij willen dit alleenlijk toepasselijk hebben gemaakt op dat geen, dat door den schrijver van den Staat van Java op pag. 26 en 27 gezegd wordt; als de man den toegang tot de echte bronnen had gehad, dan had hij *zoo* niet gesproken. Daar wordt het doelmatige of ondoelmatige van het besluit van 17 mei 1827 op eene scherpe wijze beoordeeld, en die beoordeeling draagt al wederom het kenmerk van onvolledige kennis van het geen hier werkelijk plaats vindt. De schrijver zegt: het komt *mij niet voor dat er veel op dien maatregel te roemen valt.* En het komt ons voor, die met alle omstandigheden bekend zijn, dat dat besluit niet alleen in zich bevat de grond oorzaak van den bloei en bevrediging van Java, van het herboren vertrouwen der Vorsten en grooten in de Nederlandsche *trouw* en *billijkheid*, maar ook de zaden in zich heeft van steeds toenemende welvaart en uitbreiding van landbouw en koophandel. Als de schrijver dien wij bedoelen de daadzaken kende, die wij zouden kunnen bijbrengen, dan zou hij overtuigd worden, dat hij een *verkeerd vonnis* heeft geslagen; dan die daadzaken zijn van geene algemeene competentie; dat zijne beoordeelingen van het genoemde besluit geheel erroneus zijn, en dat hij volkomen dwaalt, als hij meent dat de zegen van dat besluit niet over geheel Java zou verspreid wezen. Weet hij dan niet, dat niet alleen in de Vorstenlanden, maar ook in alle andere residentien en nu reeds in het [illegible]angsche, Cheribonsche, Bantamsche, aanzienlijke landverhuringen plaats vinden, waar de ontwaakte nijverheid de schoonste vruchten reeds oplevert van het weldadige van eenen maatregel, daar men de werking van moet zien en dagelijks gadeslaan om ze te kunnen beoordeelen, en die de tijd daar houden wij ons van overtuigd, volkomen zal regtvaardigen. Nog eens; wij herhalen het, wanneer zal men toch ophouden in het Vaderland over zaken te oordeelen op *halve* of *verkeerde* berigten, want wie heeft nu aan den schrijver van den staat van Java kunnen zeggen, *dat de zegeningen van het besluit van 17 mei 1827 voor Java niet algemeen gemaakt waren*, en hem daar door in de gelegenheid gesteld van te moeten hooren: gij oordeelt verkeerd, want gij weet niet wat hier gebeurt! . . . Dat hoofd gebrek van de Nederlandsche schrijvers over Nederlandsch Indie straalt al wederom door in het geen onze schrijver zegt, bij gelegenheid van het betoog der noodzakelijkheid, ter voortzetting des oorlogs, van alle hulpmiddelen bij een te *houden en niet te splinteren, maar te zorgen dat men voor alle de benoodigdheden van dien oorlog eene ruimte van kapitaal in handen hield* en in het oog *hield dat de oorlog zeer aanmerkelijke afbreuk aan de inkomsten zoude te weeg brengen, die aangevuld moesten worden* . . . . . Wel zoo! En heeft men dat dan niet gedaan? Dat moet men ten minsten veronderstellen, dat Uwe meening is, want anders is Uwe *zedeles* ongegrond. Hoe komt gij toch aan het denkbeeld, dat men op Java niet zou gezorgd hebben, om in staat te zijn gesteld, [illegible] het hoofd te bieden aan eene ramp, die lang genoeg geduurd heeft, om er al het gewigt van te doen kennen? Denkt gij dan, dat de Indische Regering, aan wie het heil van deze gewesten is toebetrouwd, minder doorzigt en omzigtigheid zou gehad hebben, dan de aard der zaak vereischte? Waar is U uit gebleken, dat men het geld *versplintert* en niet *verstandig* besteed heeft? Welke uitgaven zijn er vereischt, daar niet dadelijk in is voorzien geworden? Welke behoeften hebben er bestaan, waaraan men niet dadelijk voldaan heeft. Indien men de sommen eens naging, die sedert 1825 door den oorlog verslonden zijn, en die wij met het loopende jaar 1828 gerust op 18 millioenen stellen, dan zou het bewijs daar wezen, in hoe verre het bestuur de aantijging van den schrijver van den Staat van Java *al* dan *niet* verdient. . . Neen! als men nagaat, dat bij de eerste leening van 20 millioenen de behoeften van eenen verslindenden oorlog nog niet in aanmerking kwamen, en men dan nu ziet, dat met die gelden niet alleen aan hare bestemming voldaan is geworden, maar men daarenboven nog met dezelve, tot nu toe, het hoofd heeft kunnen bieden aan eene uitgave van eenige millioenen, daar men in het vaderland niet op gerekend had, dan, vragen wij, of zoo iets den naam van *versplinteren* of van *verstandig gebruiken* verdient?

Wij willen de redeneringen van den schrijver van den staat

van Java, over het intrekken van het papieren geld, en het in omloop brengen der koperen munt, niet volgen, om dat wij daar elders en bij vroegere gelegenheden, genoeg over meenen gezegd te hebben; het komt ons buiten dien voor, dat de schrijver dat alles aan de zwartste zijde beschouwt heeft en wij gelooven dat de resultaten reeds bestaan, waardoor ten volle blijkt, dat een groot gedeelte van zijne bezwaren ongegrond zijn en hem de overtuiging geven, dat de financiele positie van Java geheel anders is dan hij waande.

(Het slot hierna).

CORRESPONDENTIE.

Aan de Redactie der Javasche Courant.

Weledele Gestrenge Heer,

Uit oude betrekking tot deze plaats, door den heer Resident uitgenoodigd, om te komen bijwonen de viering van Z. M. geboorte dag, heb ik aan dat verzoek niet kunnen wederstaan en ben van Samarang hier gekomen, in de verwachting, dat dit feest overeenkomstig aan deszelfs belang in vreugde en vrolijkheid zou afloopen. In dit vooruitzigt heb ik mij niet bedrogen, vermits elk ingezeten zich beijverd heeft, om de pogingen van den resident en den regent in allen opzigte te ondersteunen en mede te werken tot de plegtige en luisterrijke viering. Een kort verhaal van het gebeurde op den 24sten augustus heb ik de eer aan Uweledel Gestrenge te doen toekomen, met vriendelijk verzoek, hetzelve in de Javasche courant te willen plaatsen, waardoor meer algemeen bekend zullen worden de liefde en verknochtheid van Japara's ingezetenen voor en aan het vorstelijk huis van Oranje en de hooge regering dezer landen.

Ik heb de eer te zijn,

Weledel Gestrenge Heer,
Uwel Ed. Gestrenge's Dw. Dienaar,
SCHELTEMA.

Japara, *den 26sten aug. 1828.*

JAPARA, *den 25sten augustus 1828.*

De belangrijke dag van gisteren is alhier met geestdrift en gulle vrolijkheid gevierd geworden. Ten einde het plegtige verjaring feest van onzen geliefden Koning tot een volksfeest te doen strekken, hebben Resident en Regenten zich vereenigd om daartoe het voorbeeld en de gelegenheid te geven. Bijzonder ter hoofdplaats Japara is deze heugelijke dag daartoe geheel besteed geworden. De Regent van Japara had de manschappen, die hij vroeger van zijn bijzonder land, ter verdediging van 's Gouvernements belangen, op de been had gebragt en sedert weder ontslagen zijn, thans onder de wapenen doen komen. Des morgens werd met een salut en het hijschen van menigvuldige vlaggen de feestviering geopend. De nieuwe Pondoppo's voor den dalm van den Regent waren bestemd voor het ontvangen van de ambtenaren en voornaamste ingezetenen, aan welker hoofd de Resident zich bevond. De pradjoerits deden eenige handgrepen en salvo's met het geweer. Wat later werden twee tijgers de een na de ander gerampokt, hetwelk na de voorzorgen en bestellingen door den Regent zelve bestuurd, met de meeste bedaardheid voor een groot getal toeschouwers plaats vond, en werd opgevolgd door het gevecht van een karbouw met een tijger. Inmiddels begonnen de Inlandsche volksspelen van allerlei aard, die na het vertrek van de Europesche aanschouwers voor de van alle zijden uit het Regentschap zamengevloeide bevolking, den geheelen dag voortduurden. Op den middag en tegen den avond werd het salut herhaald.

Des avonds werd algemeen geillumineerd, waartoe op deze kleine plaats vele ingezetenen reeds verscheiden dagen te voren, met eenen ijver en opgeruimdheid, die de meest ongekunstelde deelneming deed zien, de noodige poorten en andere met groen en bloemen versierde toebereidselen hadden gereed gemaakt. Maar bovenal muntte hieromtrent uit de uitgebreide en aardig ingerigte versiering en illuminatie door den Regent in overeenstemming met den Resident verordend, behalve de verlichting voor het Residentie huis en voor den dalm, was in het midden van de *allom allom* een fraai versierd en sterk verlicht toestel, met toepasselijke opschriften geplaatst, en het geheele plein in het rond met geillumineerde bogen voorzien, hetwelk bij de groote beweging, die er plaats vond, een waarlijk zeer genoeglijk en vervrolijkend schouwspel opleverde.

Een maaltijd en bal waren door den Resident bestemd om de vreugde van dezen dag te voltooijen, en in alles als het ware hand aan hand met den Regent gaande, was hiertoe bij gebrek aan ruimte in het Residentie huis, een buiten huis van dien zoo hartelijk aan het Gouvernement verknochten hoogen inlandschen ambtenaar, ingerigt, en mede fraai verlicht. De onderscheidene gezondheden, die gedronken werden, getuigden van de liefde, eerbied en verknochtheid aan Zijne Majesteit onzen Koning. Hoogstdeszelfs vorstelijk huis en onze Hooge gebieders in Indie, alsmede van de belangstelling in den algemeenen bloei en welvaart. Tot ver in den volgenden morgen strekte zich het vrolijke dansen uit, en zoo liep dit voor ons allen zoo bijzonder genoeglijke feest in de grootste orde en vreugde af.

Van Pattie is reeds bekend, dat ook daar, door den Regent, deze gezegende dag tot een waar feest voor de bevolking is gemaakt, en de versieringen den hartelijkst deelnemenden geest hebben gekenschetst, terwijl in de andere Regentschappen ook reeds vooraf dezelfde geest was aan den dag gelegd.

Weledel Gestrenge Heer,

Indien UEd. gestr. nevensgaande mededeeling belangrijk genoeg voor UEd. gestr. geacht dagblad vindt, gelief dezelve dan wel eene plaats in hetzelve te vergunnen.

Ik heb de eer met hoogachting te zijn.

Uwed. Gestr. Dw. Dienaar,
KOEHLER.

CERAM, *den 28sten augustus 1828.*

De verjaardag van Z. M. den Koning is alhier op gisteren met vreugde gevierd.

Het garnizoen paradeerde en defileerde in den vroegen morgen voor de plaatselijke autoriteit, en alhoewel uit inlandsche troepen bestaande, muntte het zoo zeer door goede houding als vlugheid in de handgrepen en evolutien uit, dat hetzelve voor geene europesche troepen behoefde te wijken.

De militaire kommandant, die zoo veel bijbragt tot herstel van rust in deze residentie, begeleidde zijn korps officieren naar den heer resident, om de gelukwenschingen voor den dierbaren Vorst aantebieden. Z. H. de sultan verscheen met zijne staatsie koets en verhoogde den luister van dit feest.

Vervolgens kwamen tot hetzelfde einde al de ambtenaren, zoo wel europesche, als inlandsche, bij welke zich de alhier wonende amboinezen hadden gevoegd, bijeen, en begaven zich onder geleide van den secretaris der residentie naar het gouvernements huis, alwaar laatstgenoemde ter oorzaak van dezen plegtigen dag, den heer resident in de volgende bewoordingen aansprak.

Weledel Gestrenge Heer,

Gelukkig acht ik mij, UEd. Gestr. deze heeren, zoowel europesche als inlandsche ambtenaren, te mogen aanbieden; zij hebben mij verzocht de tolk hunner gevoelens te willen zijn, en als zoodanig, heb ik de eer, dezelve aan UEd. Gestr. te ontvouwen.

Wij gedenken op dezen dag de goedheden des Allerhoogsten, die Z. M. den Koning der Nederlanden weder een jaar heeft gespaard.

Deze dag is hoogst belangrijk voor het Vaderland, daar hetzelve zich herinnert, dat bij de terugkomst van dezen Vorst, vrede, bloei en welvaart wederkeerden; deze Vorst, in de school der ondervinding wijs geworden, hield het roer van staat met dat beleid, hetwelk zijn rijk thans een oogappel van andere vorsten doet zijn.

Zijne wijsheid wist de verdeeldheden van noord- en zuid Nederlanders door verwonderingwaardige maatregelen te doen ophouden, en eene eensgezindheid onder die volken te doen heerschen, die door alle verstandigen bewonderd en toegejuicht wordt.

Heeft men in het Vaderland alzoo stof tot vreugde, wij hebben niet minder reden, ons heden regtmatig te verheugen.

Deze kolonie, die zoo zeer hulp behoefde, trok de hooge belangstelling van Z. M. tot zich; hij stelde eenen man alhier aan het hoofd, die door wijsheid, beleid en voorbeeldelooze standvastigheid, aan den loop der zaken eene wending wist te geven, dat derzelver uitkomst met het schoonst gevolg bekroond wordt.

Wij hebben alzoo stof tot juichen en wij beschouwen ons als gezegende onderdanen van Willem den Eersten!

Ook de inlandsche bevolking, ontheven van het juk der slavernij, gevoelt zich onder een vaderlijk bestuur gelukkig en *deze hoofden* der Javanen waardeeren den zegen van het Nederlandsch Indisch gezag.

UEd. Gestr. gelieve alzoo onze beste zegenwenschingen voor het heil van Z. M. onzen zoo zeer beminden en geëerbiedigden Koning aantenemen, daar wij niets vuriger wenschen, dan dat zijne regering gelukkig zij, en al zijne onderdanen met ons als uit eenen mond roepen *leve de Koning!*

Deze uitroeping werd met ontroering en geestdrift herhaald en door den heer resident op eene treffende wijs beantwoord. Zijn EDd. gestr. betuigde, dat de wensch voor het geluk van den Koning de wensch voor het geluk van zich zelve was, daar Z. M. al zijne krachten inspande, om zijne onderdanen even als zijne kinderen gelukkig te maken.

Aan een gezellig en vrolijk ontbijt, werd een gedeelte van den morgen gesleten, vervolgens werd het Kampement bezocht, dat met prachtige eerepoorten versierd was, die met zinnebeeldige opschriften prijkten.

De inlandsche spelen waren menigvuldig, en de muzikanten van den sultan, alsmede de topping spelers van denzelven, die rijk uitgedoscht waren, gaven eene levendigheid, die zelden op Ceram wordt aangetroffen.

In den namiddag vingen de troepen allerlei spelen aan, overal zag men drommen van menschen, die zich om het zeerst vermaakten, hier klom men in den mast naar prijzen, daar liep men in zakken, ginder was eene harddraverij en elders liepen bengalezen met de ruggen tegen elkanderen gebonden, om het vlugst.

De stille javanen, die nimmer alhier iets van dezen aard hadden gezien, waren bij duizenden bijeengekomen en toonden door een luid gelach te deelen in de algemeene vreugde.

Des avonds te 7 ure verzamelden zich de militairen onder eene daarvoor vervaardigde loods op het plein en deden, aan den gullen disch gezeten, de vlakte van *Ceram* door het gejuich en het *leve de Koning!* weergalmen.

De Resident gaf op het einde van dezen dag een bal en souper aan de europesche ingezetenen en inlandsche ambtenaren; Z. H. de Sultan verscheen weder bij deze gelegenheid en was luisterrijk gekleed; vrolijkheid, gulheid en vriendschap waren sprekend aanwezig en de vreugde deelde zich aan allen mede.

Aan den disch bleek het, dat ieder met gloeijende geestdrift voor den beminden Monarch was bezield, voor den welken de heer resident eenen toast instelde, die deszelfs belangstelling voor het heil van dien Vorst uitmuntend deed kenschetsen.

De secretaris, die zulks in poezij herhaalde, was de tolk voor de inlandsche grooten en ontvouwde in krachtvolle woorden, in de inlandsche taal, het heil van dezen zoo heugelijken dag.

De inlandsche grooten betuigden eenparigl jk, dat zij veel gelukkiger onder de Regering van den beminden Koning waren, dan onder de regeringloosheid van hunne voormalige gehate vorsten.

Fraaije vuurwerken veraangenaamden dit feest, en de toasten, ingesteld ter eere van Zijne Excellentie den Heer Kommissaris Generaal en de Indische Regering, deden de vreugde ten top stijgen.

Deze eerste viering te Ceram van den geboortedag van Z. M. den Hooggeschatten Koning, heeft weder doen zien, hoeveel de goede verstandhouding tusschen de Europesche en Inlandsche grooten vermag en hoe weinig moeite het kost, ee-

han goeden indruk bij eene bevolking te verwekken, die zich gelukkig gevoelt onder eene regtvaardig en menschlievend bestuur.

De vreugde van dit feest heeft zich niet tot een enkelen dag bepaald, maar zich aan de volgende dagen medegedeeld, op welke verscheidene feestelingen in de bovenlanden ook de bergbewoners hebben doen uitroepen *leve de Koning!*

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

Aug. 28—Amerik. schip *Augosta*, S. Giles, van Londen den 5den mei, naar Manilla en Canton.—brik *Dorothea*, A. Riggs, van Patjitan, naar Batavia.—schip *Osiris*, J. H. Hemens, van Batavia den 24sten augustus, naar Antwerpen, passagier: de heer P. Frenz.—Eng. schip *Carolina*, R. L. Hare, van dito den 27sten dito, naar Amsterdam.—Z. M. brik *Haaij*, luitenant der 1ste klasse G. E. Pool, van een kruistogt.—schip *Ida Alijda*, wijlen Swaan, nu P. H. Lund, van Texel den 10den april, naar Batavia, met Zr. Ms. troepen, passagier: de heer C. R. Prediger.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. 29—Z. F. M. korvet *l'Astrolabe*, kapitein J. Dumont Durville, van Menado den 4den augustus.—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Samarang den 27sten dito, passagiers: de heeren Gevers, [illegible]er, Wich en familie.

Aug. 30—Eng. schip *Marquis of Lansdown*, R. Noyes, van Samarang den 26sten augustus.—brik *Tagal*, Jenal, van Indramaijoe den 28sten dito, passagiers: de sergeant W. Leonardus en familie.

Aug. 31—schoener *Helen*, T. W. Whittle, van Sinkapoer den 5den augustus.

Vertrokken.

Aug. 29—Z. M. roei-kanonneer-boot *No.* 13, adelborst der 1ste klasse M. G. van Vreeland, koersstellende om de west.

Aug. 30—Amerik. schip *Asia*, D. S. Cooke, naar Amsterdam.—brik *Tjoempo*. Tjan Sioko, naar Cheribon.—brik *Johanna Maria*, B. Ozumblowiskij, naar Indramaijoe.—schoener *Rembang*, J. B. Berest, naar Pamanoekang.

Aug. 31—schip *Alexander*, M. Marcussen, naar Samarang.—brik *Chamierie*, Said Abdul Rachman, naar Samarang.—brik *De Hoop*, S. Sinclair, naar Sinkapoer.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvetten *Anna Paulowna*, *De Leije*; schepen Fannij, De Jonge Pieter, Marij, Neerlands Koning, Carolina en Jacoba, Marij en Hillegonda, Henrietta Clasina; stoom-boot Van der Capellen; brikken Peenghoeij, De Waager, Harriet, Margaretha Engeltina, Lim Kimsoen, Clementine, A. B. C., Tagal; schoeners Tartar, Helen.—Eng. schepen George Home, Rachel, Marquis of Lansdown; brik Phoenix.—Z. F. M. korvet l'Astrolabe.—Portugeesch schip Gratidao.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 25—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Batavia, met Zr. Ms. troepen.—schip *Sophia*, S. McGeorge, van dito.

Aug. 26—schip *Philadelphia*, J. W. Baird, van Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.

Vertrokken.

Aug. 26—Eng. schip *Marquis of Lansdown*, R. Noyes, naar Batavia, passagier: de heer Diggles.—schip *Alijda*, C. E. Knudsen, naar Soerabaija, passagier: luitenant Geijen.

[illegible] Chineesche brik *Soengo Antjau*, M. Faulhaber, naar Japara.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 24—schip *Mercurij*, C. Brodie, van Samarang den 7den augustus, passagiers: jufvrouw Beukers en kind, en jufvrouw G. E. Koch.

Vertrokken.

Aug. 23—schip *Philadelphia*, J. W. Baird, naar Samarang en Indramaijoe, met Zr. Ms. troepen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms fregat [illegible], korvet *Zwaluw*; brik *Nautilus*; schoener *Daphne*; transport-boot No. 4; schepen Louisa, The Fair Armenian, Aurora, Rosalie, Jessij, Thalia, Fatalkair, Sumanap, Mercurij; brikken De Willem, Margaretha, Goenoong Api; bark Sheeva; schoeners Trial, Vriendschap, Soerabaija; kotter Dolphijn.—Eng. schip Marmion.—Amerik. schip Champion.

ADVERTENTIEN.

Het Gouvernements gebouw op Molenvliet bij Batavia, bekend onder den naam van Kantor baroe, zal publiek worden verkocht, met de vrijheid om het gebouw af te breken, ten einde op den grond eenen bazaar op te rigten.

De eerste veiling zal plaats hebben op den laatsten zaturdag in de maand september aanstaande.

De voorwaarden waarna de concessie voor het aanleggen en houden van gemelden bazaar zal plaats hebben, zullen aan alle residenten op Java worden gezonden en ten kantore van het plaatselijk bestuur ter lezing liggen voor gegadigden.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,

Batavia, den 29sten aug. 1828. J. C. REIJNST.

—De Resident van Batavia maakt mits deze bekend, dat gedurende de maand september aanstaande, op de natemeldene plaatsen, zal worden gevaceerd tot de perceptie van den tweeden termijn van de belasting op de *wagens en paarden* over het loopend jaar, overeenkomstig artikel 17 van het reglement voor deze belasting, als:

1°. Voor de Stad en voorsteden van Batavia, bij den algemeenen ontvanger.

2°. Voor het zuider kwartier der ommelanden, bij den Baljuw te Meester Cornelis.

3°. Voor de ooster- en wester-kwartieren, bij de schouten te Bekassie en Tangerang.

4°. Voor de Buitenzorgsche en Krawangsche distrikten, bij de respective assistent residenten.

De Resident voornoemd.
Bij absentie.
De Secretaris,

Batavia, den 29sten augustus 1828. E. J. ELIAS.

—Uitbesteding van het ondervolgende werk, als: het oprigten op de Noijo van eene dubbelde stalling voor 52 paarden, en boven eene kazerne voor 56 man, met noodige kamers voor de onderofficiers, benevens eenen infirmerie stal voor 6 paarden en keuken, en nog een stal voor 8 paarden, benevens een keuken, ten dienste van de djajang sekars, in deze residentie, alles overeenkomstig het plan bij den ingenieur civiel alhier berustende.

De billetten van inschrijving zullen ingezonden worden ter secretarie te Soerabaija, voor of op dingsdag den 9den september aanstaande, alwaar dezelve, des morgens te 10 ure, in tegenwoordigheid der concurrenten zullen geopend, en voorts daarmede gehandeld worden overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen.

Soerabaija, *De Resident van Soerabaija,*
den 20sten augustus 1828. VAN HAAK.

—Uitbesteding van de navolgende werken, als: 1°. het uitdiepen van de Kaliemaas, gerekend van de groote Stadsbrug tot aan zee; 2 het onderhoud van de civiele gebouwen; 3 idem van die der militaire gebouwen, onder het civiel beheer; 4 het onderhoud der beschoeijingen, steenhoofden en revetementen der Kaliemaas, gerekend van de groote Stadsbrug; 5 idem der bruggen in en om de stad Soerabaija; 6 idem der gaten en reolen in en om de stad; 7 het uitdiepen van het schuitenhuisje bij de equipagiewerf, alles ingevolge de bestekken en conditien, welke bij den ingenieur civiel kunnen gezien worden.

De billetten van inschrijving zullen ingezonden worden ter secretarie te Soerabaija, voor of op woensdag den 8sten october aanstaande, alwaar ze, des voormiddags te 10 ure, in tegenwoordigheid der concurrenten zullen geopend; en voorts daarmede gehandeld worden overeenkomstig het reglement op de uitbestedingen.

De Resident van Soerabaija,
VAN HAAK.

—Uitbesteding van het dagelijks naar boord brengen naar Z. M. wacht-schip van vleesch, spek, aardappelen, pattaters, groenten en andere ververschingen, ten dienste van de op de reede liggende oorlog-schepen, en wel voor den tijd van een jaar, ingaande met den 1sten october aanstaande, en eindigende met ultimo september 1829, op zoodanige voorwaarden, als ten dage voorschreven zullen worden bekend gemaakt, en nu op het residentie bureau, voor de gadinghebbenden ter lezing liggen.

De billetten van inschrijving zullen op vrijdag den 12den september aanstaande, op de secretarie worden ontvangen.

Soerabaija, *De Resident van Soerabaija,*
den 20sten augustus 1828. VAN HAAK.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Tarwen brood de 14 oncen.	„	25	„	30	„	33⅓
Varkens-vleesch het katje.	„	26⅔	„	30	„	34
Ossen-vleesch het pond. . .	„	20	„	16	„	18

MARKTPRIJZEN.

	BATAVIA.		SAMARANG.		SOERABAIJA.	
	guld.	*cents.*	*guld.*	*cents.*	*guld.*	*cents.*
Klapper-olie per takker of 33 bottels.	11 à 16	„	13	20	8	[illegible]
Katjang-olie dito dito. . .		50	9	„	6	33
Dempel-olie per pikel. . .	„	„	30	„	30 à 80	[illegible]
Rijst per koijang.	100	„	72	„	[illegible]	[illegible]
Idem per gantang.	„	48	„	15	90 „	[illegible]
Brandhout de vadem van 18 voeten op 6	7 à 9	50	14	„	11 à 12	[illegible]

EDICTALE CITATIEN.

Pro justitia.

Alzoo de Raad van Justitie te Samarang, op het daartoe door den fiskaal R. O. bij denzelven Raad, gedaan verzoek, heeft verleend het tweede defaut en de profijten van dien regtens, met admissie tot het doen eener derde citatie bij *edicte ad valvas curiae*, op en tegen alle degenen, die vermeenen eenig regt, actie of pretentie, te hebben op de hier ondervolgende goederen, als: een Engelsche gedrukte sarong; een kranjang Javasche tabak, wegende bruto elf katjes; drie stuks blaauw morees; een pakje vogelnestjes, wegende vier tailen; eene zak Palembangsche gambier, wegende bruto veertig katjes; een zakje Rionwsche gambier, wegende bruto negen katjes; welke goederen, door de beambten der recherche te Samarang en Toerbaija zijn aangehouden, waarvan de eigenaren onbekend zijn;

Zoo is het, dat ik ondergeteekende eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den Raad van Justitie voornoemd, bij deze voor de derde maal dagvaard alle degenen, die vermeenen mogten eenig regt, actie of pretentie te hebben op de hier bovengenoemde en gespecificeerde goederen, om op woensdag die zijn zal den 1sten october 1828, des morgens te half acht ure, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ter openbare rolle van meergenoemden Raad, op deszelfs gewone audientie zaal, ten einde het tweede default te purgeren en als nog hun vermeend regt en pretentie te instituëren, voorts te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als door den fiskaal R. O., ter rolle van den 9den julij 1828 is gedaan en genomen, tot toewijzing van meergemelde goederen aan den lande, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, na voorgaanden klokslag, van de puije van het raadhuis te Samarang, den 23sten augustus 1828.

De eerste deurw. en gezw. expl. voornoemd,
A. [illegible]

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Per de laatste schepen aangebragt, versche boter, puike hammen, kazen, ligt- en zwaar bier, rolpens, ansjovis, gerookte ossentongen, haring, tafel-rozijnen, amandelen, corenten, slaolie, roode-, madera- en andere soorten van fijne wijnen, likeuren, eau de cologne, hollandsche vruchten op brandewijn, chocolade met en zonder banille, engelsche mostard, supra fijn glaswerk, dames toilet- spiegels, haar-schuijers met spiegels, gewaste tafel- kleeden, viool-, guitar en andere soorten van snaren, ligte zwarte zijden mans hoeden, wit en zwart vogelzaad, cigaren-kokers, fraaije present koppen en schotels, rook en snuiftabak, hollandsche als ook nog goede manilla cigaren, en diverse goederen meer, verkrijgbaar bij

SCHERIUS EN KEMP.

—Per het schip ALEXANDER, kapitein *M. Markussen,* zijn bij den ondergeteekenden aangebragt, versche provisien, bestaande in: boter, kaas, hammen, rolpens, worst, gerookte ossentongen, gebraden ossen en kalfsschijven, ossenhazen en rollades, ribstukken, enz., zijnde alle deze provisien bijzonder welgeconserveerd, verder is bij hem te bekomen, versch amerikaansch meel, spermacetie-kaarsen, zeep, fraai gemonteerde solosche tuigen, voor vier en twee paarden, en hendij tuigen, fraaije brusselsche laarzen en schoenen, [illegible] naar den laatste smaak opgemaakte dames toeren, bij

SPEET.

—Op de Beurs vendutie morgen zal nog geveild worden eene partij Wollen Dekens.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
JAN DE GROOT,
met
THERESIA ELIZABETH SCHALK, weduwe van wijlen *C. G. Driessen.*

Djocjokarta, *den 27sten juli 1828.*

GEBOORTEN.

Bevallen van eene dochter *W. A. Weintrie,* geliefde echtgenoot van J. W. NEIJS.

Ternate, *den 9den mei 1828.*

—Heden verloste van eene dochter, vrouwe *Anna Maregaretha Fredrika Rendorff,* echtgenoot van PENNING NIEUWLAND.

Soerabaija, *den 19den augustus 1828.*

—Bevallen van een welgeschapen zoon *Viergina Beillard,* echtgenoot van J. F. GOEDKOOP.

Passaroeang, *den 19den aug. 1828.*

—De echtgenoot van den luitenant der 1ste klasse *Schuler,* verloste heden van een welgeschapen zoon.

Toelean, *den 21sten augustus 1828.*

—Heden beviel van een zoon de echtgenoot van den majoor *Perié* van het regiment huzaren no. 7.

Magellang, *den 20sten augustus 1828.*

STERFGEVALLEN.

Ontwaard [illegible] blijkende in de courant no. 91, het overlijden mijns teêrgeliefden jongsten zoons *A. F. van der Spaa,* eerste luitenant, oud 27 jaren, doet mij aandenken zijner laatste [illegible], dat hij, om aan zijnen pligt te voldoen, ongenegen [illegible] vertrekken van Soerabaija, alwaar hij zich met [illegible] de familie bevond, tot herstel zijner gezondheid [illegible] kan beseffen hoe smartelijk dit verlies, voor zijnen broeder, zusters, familie en voor mij als moeder is.

De weduwe VAN DER SPAA.

Bangkallang, *7 augustus 1828.*

—Na eene ziekte van ruim 3 maanden, overleed heden nacht ten mijnen huize mejufvrouw *Constantia Smit,* in den ouderdom van 18 jaren.

M. RUDOLPH.

Rijswijk, *den 23sten augustus 1828.*

—Heden overleed in den ouderdom van 56 jaren, onze waarde zuster, *Petronella Fullings.*

Batavia, *29 augustus 1828.*

A. DE NIJS.
M. DE NIJS.
geb. *Fullings,*
A. J. FULLINGS.

POST-KANTOOR.
BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Antwerpen,	*Ned. schip Fannij,*	De Boer.
Brugge,	*dito schip Jonge Pieter,*	Hammar.
China,	*dito schip Neerlands Koning,*	K. Schinkel.
Macao,	*Portugeesch schip Gratidao,*	B. J. Pereire.
Sinkapoer,	*Ned. schoener Tartar,*	R. Sijmons.
Padang,	*dito wankang Kim Honkthaij,*	Tjan Benko.
Benkoelen,	*dito brik Waager,*	Ten Liang.
Makasser,	*Inlandsche praauw Toop,*	Pangerang Maas.

Het paket voor Nederland, met kapitein *De Boer* voerende het schip FANNIJ, zal op dingsdag den 2den september, voor twaalf ure, worden gesloten.

BATAVIA, *den 27sten aug. 1828.*

De Postmeester,
P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Godt verlaat Java.

—De weduwe *de Meijier* vertrekt naar Nederland.

—*Cands. ten Brink* vertrekt naar Nederland.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Te huur, een klein steenen huis, staande te Goenoengsaharie; te bevragen bij

M. RUDOLPH.

—De ondergeteekenden hebben bij Inschrijving opgerigt eene verzekerings Compagnij, onder den naam van *de Thulean verzekerings Compagnij van Batavia,* welke met primo september aanstaande zal geopend, en waarvan de polissen *alhier* betaalbaar zullen gesteld worden, omtrent het plan dezer Compagnij, welke zoo wel voor de assuradeurs als geassureerden zekere voordeelen belooft zijn nadere informatien te bekomen bij

THO. BAIN & CO.

Batavia, *29 augustus 1828.*

THULEAN INSURANCE COMPANY OF BATAVIA.

The undersigned have formed an association, for the Insurance of property by subscription, under the designation of *The Thulean Insurance Company of Batavia;* and will commence taking risks on the 1st Proximo, making the policies payable *here.* The advantages accruing to the assurers and assured, from an establishment founded upon this principle, with the particulars concerning its management, will be made known by applying to

THO. BAIN & CO.

Batavia, *29th august 1828.*

—Tegen den 1sten october aanstaande, te huur, à *f* 130 zilver 's maands, een steenen huis met ruime bijgebouwen en stalling, gelegen te Goenoengsaharie, en thans bewoond door den weledelgestrengen heer *R. P. Vermeulen;* te bevragen bij de heeren *J. F. Goltdammer* en *F. Droop.*

Batavia, *1 september 1828.*

—Uit hoofde van het aanstaande vertrek van den heer *Cands. ten Brink,* zullen onze zaken van heden af, op gelijken voet worden voorgezet, door den heer *Maximiliaan Reijnst* en *Gradus Gijsing,* onder de firma van *ten Brink, Reijnst* en *Gijsing.*

TEN BRINK EN REIJNST.

Batavia, *1 september 1828.*

TE BATAVIA, TER LANDS DRUKKERIJ.